

האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עוה"ד עאוני בנא ואח'
ת"ד 33709, חיפה 31336
טל': 04-8526333 פקס: 04-8526331
ת

ה ע ו ת ר

נ ג ד

1. רשות שדות התעופה
2. שירות הביטחון הכללי
3. משרד התחבורה
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים ירושלים

ה מ ש י ב י מ

טל': 02-6466681 ; פקס : 02-6467011

תגובה משלימה מטעם המשיבים

1. בפתח הדברים נבקש לציין כי הליכי הבידוק בישראל הינם מהמקיפים בעולם וזאת מהטעמים הבאים:
  - א. מתוך הכרה בהיות האינטרס הציבורי בהגנה על שלומם של הנוסעים, הנגזר מהזכות לחיים ולשלום הגוף – רם מעלה.
  - ב. מתוך תפישת ביטחון התחבורה האווירית כאינטרס אסטרטגי של מדינת ישראל.
  - ג. מתוך ידיעה כי מדינת ישראל משמשת יעד אסטרטגי ראשון במעלה לארגוני טרור, ובשונה ממרבית מדינות העולם ארגוני טרור אף מצהירים על כוונותיהם לפגוע במתקנים אסטרטגיים בתחום המדינה.
בהתאם לכך הליכי הבידוק נמל התעופה עשויים להשתנות זה מזה בדרגת חומרתם, בהתאם להערכות ביטחוניות ותוכנות מקצועיות.
2. מבלי לאשש או להפריך את טענות העותרים לגבי תוכנם של הליכי הבידוק, שכן תוכן זה נתון לחיסיון מטעמי בטחון המדינה, נכונים המשיבים לציין כעניין עובדתי כי הליכי הבידוק המחמירים ביותר ננקטים רק ביחס לחלק קטן ביותר מכלל אוכלוסיית הנוסעים שנמל התעופה. משמעות הדבר היא כי הגברת האחדתם של הליכי הבידוק בדרך של החמרה תביא לכך שמימדי ההסדר החל היום על אוכלוסייה מצומצמת יורחבו לאוכלוסייה הגדולה ממנה בעשרות מונים.
3. הפיכת החרג – מבחינת מינון הבידוק – לכלל הרחב אינה אפשרית מבחינה מעשית במדינה הרואה בתיפקודו היעיל של נמל התעופה ערך לאומי חשוב. ונבהיר, הפיכת החרג לכלל כרוכה בהרחבת חלון הזמנים לבדיקת נוסעים כך שנוסעים ידרשו להופיע מעל ל-6 שעות טרם מועד הטיסה, וכן בהקצאת משאבים גבוהה אשר תחייב השקעה כספית גבוהה הן בתשתיות והן בכוח אדם, המוערכת בלמעלה מ-900 מליון ש"ח.

בנוסף, החלתו של מינון בדיקה מחמיר על כלל האוכלוסייה משמעותה מניעת מיקוד הבידוק. מיקוד הבידוק מגשים אינטרסים ביטחוניים, שכן הוא מבטיח את העירנות והרגישות הנדרשת במקרים המתאימים.

לבסוף, החלתו של מינון בדיקה מחמיר על כלל האוכלוסייה הינה בעלת היבטים פוגעניים שכן היא חושפת אוכלוסייה רחבה לבדיקת "חינם" שלא לצורך.

טעמים אלה נבקש להרחיב להלן. תחילה נתייחס למצב העובדתי כיום וההשלכה שתהא להאחדה, כיום ועל אתר, של נוהלי הבדיקה:

(א) ההשלכה שיש להאחדה בדרך החמרה של הבידוק על אתר

4. ההשלכות המתוארות לעיל מבוססות על המצב זהיום, היינו עוד בטרם ייכנסו התמורות המתחוללות – ואשר טרם הושלמו – לתוקף. במובנים רבים הנתונים מתייחסים, לעת הזו, לרבות מגבלות הנובעות מהעדר בינוי מתאים. ואלה ההשלכות:

(א)(1) האחדת הבידוק צפויה להביא לשיבוש קשה ביעילות פעילותו של שדה

התעופה:

5. **ראשית**, זמני ההמתנה לבידוק הביטחוני צפויים להתארך באופן משמעותי וההערכה הזוהירה – על סמך מחקר שנערך ברש"ת בשנת 2008 – כי כלל הנוסעים יידרשו להגיע לשדה התעופה כ-6 שעות לפני הטיסה על מנת להוציא את הטיסות בזמן, אורך התור יעלה על קילומטר והנוסעים יעמדו בהמתנה לבידוק למעלה משלוש שעות.

נבקש לחדד כי במצב הנוכחי, בשל מיקוד הבידוק, כלל הנוסעים (לרבות החלק הקטן מאוכלוסיית הנוסעים הנדרש לבדיקה המחמירה) מגיעים לשדה התעופה כשלוש שעות טרם הטיסה.

מכאן כי הגברת האחדת סטנדרט הבידוק המחמיר ירע את מצבו של הציבור הרחב ובכללו אותם פרטים הנדרשים היום לסטנדרט מחמיר יותר, שכן אלה כאלה יידרשו להגיע לשדה התעופה שעות רבות קודם לזמן הטיסה ובניגוד למצב היום.

במילים אחרות, המשיבים יבקשו לחדד כי הגברת האחדת הבדיקה המחמירה – לו תינקט – אינה מזור צרוף גם מבחינת הנוסעים הנבדקים כיום בסטנדרט המחמיר שכן טמונה בה הכבדה כללית, ממנה אף הם צפויים לסבול באופן מוחשי.

שנית, עקב משך הבידוק הצפוי באם יורחבו מימדי הסטנדרט המחמיר, ובמיוחד אם יהא שיתוף פעולה מוגבל מצד ציבור הנוסעים בנכונות להגיע לשדה התעופה שעות כה רבות טרם הטיסה – אזי צפויה להתממש אחת משתי רעות: הנוסע עצמו יחמיץ את הטיסה מחמת אי השלמת בדיקתו הביטחונית ולחלופין הנוסע יאלץ לנסוע ללא כבודתו מחמת אי השלמת תהליכי הבידוק. אמנם גם כיום יש נוסעים המחמיצים את טיסתם או טסים ללא כבודתם מחמת אי השלמת תהליכי הבידוק, אולם ההערכה היא כי תדירותם ושכיחותם תהפוך לגבוהה לאין ערוך מזו הקיימת כיום.

6. שיבוש יעילות פעילותו של שדה התעופה, ולמעשה שיבוש יעילות התעופה האווירית הישראלית – פוגעת בראש ובראשונה באינטרסים אסטרטגיים של מדינת ישראל וכן באיכות השירות הניתן לכל אדם ואדם בשדה התעופה.

המשיבים סבורים כי מתן משקל רב לשיקול יעילות תיפקודו של שדה התעופה, שהינו זירת פעולה דינמית ומורכבת, הינו ראוי והכרחי. שקילת שיקול זה, כשלעצמה, מביאה למסקנה כי נהלי הבידוק הנוהגים כיום הם בבחינת הכרח בל יגונה.

המשיבים יבקשו להפנות את בית המשפט הנכבד לדברים שנכתבו בבג"צ 7023/93 **איגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בישראל נ' שר התעשייה והמסחר**, שלא פורסם. הקשרם של הדברים אינו רגיש, טעון ומורכב כענייננו, שכן שם המדובר היה בשאלה אם יש לנקוט סטנדרט בדיקות אחיד ומחמיר לרהיטים. יחד עם זאת, קווי הכרעתו של בית המשפט הנכבד בסוגיה שמורכבותה פחותה – שכן, בין היתר, לא עמד על הפרק שיבוש פעילותו של אחד מאינטרסיה האסטרטגיים של מדינת ישראל – עשויים לשפוך אור מסוים גם על ענייננו, ולכן נביאם. וכך נאמר:

"אכן, תשובת המשיבים הודפת בהצלחה את טענת ההפליה. היא מלמדת על שוני מהותי בין לוחות עץ לבין רהיטים מוגמרים בכל הנוגע לסכנה הנובעת מן הפורמלדהיד, ושוני זה הוא ממין הענין, כלומר, שוני ששר התעשייה והמסחר היה רשאי להתחשב בו בקביעת התחולה של התקנים. משוני זה נובע שהשר היה רשאי להחליט כי יש הצדקה להחלת התקנים על לוחות עץ, לצורך הגנה על בריאות הציבור, וכי אין הצדקה להחלת התקנים על רהיטים מוגמרים, כיוון שהגנה על בריאות הציבור אינה מחייבת זאת.

אמנם, מן הבחינה של הגנה על בריאות הציבור לא ייגרם נזק, ואולי אף תצמח תועלת מסויימת, מהחלת התקנים גם על רהיטים מוגמרים, ואולי אף על מצרכים אחרים שגם בהם נעשה שימוש בפורמלדהיד. אך השר רשאי היה, ואף חייב היה, לשקול אם התועלת שתצמח מהחלת התקנים על רהיטים מוגמרים שקולה כנגד הטרחה, ההוצאות והנזק הכרוכים בהרחבה כזאת של תחולת התקנים. לצורך זה רשאי השר לקחת בחשבון גם את ההבדל באשר לשיטת הבדיקה והוצאות הבדיקה של פליטת הפורמלדהיד בלוחות עץ מזה וברהיטים מוגמרים מזה. האיזון בין השיקול של הגנה על בריאות הציבור לבין השיקול של נזק כלכלי ליבואני הרהיטים מופקד בידיו. ובית המשפט לא יתערב בתוצאה אליה הגיע השר, אם אין היא חורגת ממתחם הסבירות. במקרה זה התוצאה אינה נראית בלתי סבירה. לפיכך אין מקום להתערבות בית המשפט".

7. דברים אלה – שנאמרו בהקשר שונה לחלוטין, שאינו רגיש טעון ומורכב כענייננו – יפים מכוח קל וחומר לענין הנידון בעתירה זו, ומשמעותם כי בהינתן ההשלכות התפקודיות המפורטות לעיל – אין מקום לחייב הגברת האחדת הבדיקה.

(א)2) האחדת הבידוק תמנע מיקודו, ובכך נגרעת היעילות הביטחונית

8. עמדתם המקצועית של גורמי הביטחון היא כי קביעת מינוני בידוק שונים משרתת טוב יותר את האינטרס הביטחוני.

כאשר הבידוק נעשה באמצעות גורם אנושי – להבדיל מאמצעים טכנולוגיים – הרי שיעילות הבידוק מושפעת, בין היתר, ממידת דריכותו וערנותו של הגורם הבדוק.

ללא מיקוד הבידוק נוצר מצב בלתי רצוי של דריכות מתמדת, שלאורך זמן בשל מגבלות הטבע האנושי, עלול להביא להפחתה ביעילותו וזאת ביחס למצב בו נקבעים מינוני בידוק משתנים בהתאם להערכות הביטחוניות והתוכנות המודיעיניות המקצועיות.

(א)(3) האחדת הבידוק בעלת היבטים פוגעניים ובעלת עלויות גבוהות

9. הגברת האחדת הבידוק המחמיר אינה רצויה גם מבחינה ערכית, שכן היא חושפת קבוצה גדולה ולא מבוטלת של נוסעים לבידוק בסטנדרט המחמיר - מקום שמבחינה מקצועית אין הכרח בקיום בדיקה כזו ובהיקף כזה.

10. בנוסף, הגברת האחדת הבידוק המחמיר היום תהיה כרוכה בעלויות של למעלה מ- 900 מיליון ש"ח ועלות תפעול שנתית גבוהה ב- 50 מיליון ש"ח מדי שנה. המדובר בסכומים גבוהים, אשר השאלה אם להקצותם למטרה זו דווקא או לצרכים ציבוריים אחרים בעלי חשיבות לא פחותה – נתונה לרשות המבצעת. לעניין זה נבקש להפנות לדברי כבוד השופטת נתניהו, בבג"צ 3472/92 **ברנד נ' שר התקשורת**, פ"ד מז(3) 143, 153, באומרה:

"כל רשות עומדת בפני הצורך למצוא את האיזון הראוי בין ההיקף, האופן והמידה של קיום תפקידיה-חובותיה על פי הדין, לבין חובתה לשמור על המסגרת התקציבית שלה. לעולם אין היא יכולה לצאת ידי חובת הכול ולקיים את כל תפקידיה באופן אופטימלי, ללא התחשבות במגבלות התקציב. עליה לקבוע לעצמה סדרי עדיפויות וכללים וקריטריונים מנחים ליישומם, אשר יעמדו במבחן הסבירות אותם עליה להפעיל מתוך שוויון. הסבירות מחייבת, כי בקביעת סדר הקדימויות בין נושאים שונים שהרשות מופקדת עליהם תינתן עדיפות לנושאים הנכבדים בחשיבותם מהאחרים.

כל עוד כך תינהג הרשות, לא יתערב בית המשפט ולא יחליט במקומה על אופן חלוקת המשאבים הכספיים שלה" (ההדגשות הוספו).

מסקנת אותו פסק-דין הייתה כאמור לעיל כי:

"בית המשפט לא יורה לרשות כיצד להקצות ולחלק את משאביה. חיוב בהוצאה למטרה מסויימת חייב לבוא על חשבון מטרה אחרת, אולי חשובה ממנה, או אולי על ידי הגדלת התקציב שינתן לה על ידי אוצר המדינה ואשר חייב יהיה להעשות על חשבון תקציבים שנועדו למטרות אחרות, אולי חשובות יותר. בית המשפט אינו הגוף המוסמך לעסוק ואינו יכול לעסוק בהקצאת משאביה של חברה ... בית המשפט יכול רק לבקר את פעולותיה של הרשות בחלוקת משאביה, אם עומדים הם בכללי המשפט המינהלי, וביניהם במבחן השוויון והסבירות" (בבג"צ 3472/92 **ברנד נ' שר התקשורת** האמור בעמוד 153).

(ב) הליכי הבידוק מצויים בעיצומם של הליכי תמורה מהותית שטרם הושלמו

11. כפי שפורט במסגרת התגובות המקדמיות שהוגשו לעתירה, מזה שנים, ואף קודם להגשת העתירה דנו, הדרכים והאמצעים של הבידוק מצויים בהליכי תמורה משמעותיים, ומתכונת הבידוק מצויה בתהליך של שינוי ושיפור מתמיד, וזאת בזכות התפתחויות טכנולוגיות.
- לא ניתן להחיש את קצב ביצוע השינויים שכן אלה כרוכים בהליכי תכנון ובינוי. צוין כי כבר במהלך שנת 2013 צפוי שינוי משמעותי בהליך הבידוק עקב ההפעלה המתוכננת של מערכת ה-HBS, עליה הרחיבו המשיבים בתגובותיהם הקודמות.
- את מהות השינוי הצפוי ופרקי הזמן המשוערים הנחוצים להשלמתו הציגו המשיבים בתגובתם הגלויה. בתגובתם החסויה השלימו פרטים נוספים.
12. בתמצית, נאמר כי מתכונת הבידוק המתוכננת טומנת בחובה מספר שינויים מהותיים:
- ראשית**, בזכות ההתפתחות הטכנולוגית בשנים האחרונות בארץ ובעולם ניתן יהא לאחד חלק ממרכיבי הבידוק, כשהאחידה תהיה על דרך ההחמרה, וזאת מבלי שיהא בדבר כדי לשבש את פעולתו התקינה והיעילה של שדה התעופה, או כדי לפגוע במידת עירנותם ודריכותם של הבודקים, שכן היא מבוססת על פיתוחים טכנולוגיים.
- שנית**, גם באותם מקרים בהם לא יהיה מנוס מקביעת מינוני חומרה שונים לבידוק הביטחוני כי אז חלק לא מבוטל ממנו יתבצע ללא מעורבות הנוסע.
- הנה כי כן, במסגרת האמצעים והדרכים המתוכננים של הבידוק, ועקב התפתחות האמצעים הטכנולוגיים, ממילא תוגבר ההאחידה בסטנדרט הבידוק – מזה, והפער שיוותר במידת הבידוק הננקטת ביחס לפרטים שונים תעשה בחלקים ניכרים ללא מעורבות הנוסע – מזה.
- עם זאת, נבקש לחדד כי גם במסגרת התמורות הצפויות, לא ניתן לבצע האחידה **מלאה** על דרך החמרה של נהלי הבידוק.

(ג) דינה של העתירה בהינתן הליכי התמורה

13. בהינתן העובדה שהליכי הבידוק מצויים בשינוי ושיפור מתמיד, וזאת בהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות והתקציביות, והאמצעים והדרכים החדשים של הבידוק עתידים להיות מיושמים רק לאחר השלמת הליכי התמורה – נשאלת השאלה כיצד משפיעות התמורות המתחוללות על מעמדה של העתירה?
14. עמדת המדינה – והדברים התחדדו בעקבות הדיון שנערך בבית המשפט הנכבד – היא כי אין מקום שבית משפט נכבד זה יקיים דיון בדרכי הבידוק של העבר, שכן אלו ממילא מצויים בתהליך שינוי ושיפור, ואילו במתכונת הבידוק לאחר שתושלם טרם בשלה השעה ליתן הכרעה.
15. בהקשר זה נבקש לחדד כי למקרא טענות העותרים וטענות המשיבים נראה כי טענותיהם אינן צופות פני אותו ציר זמן.

העותרים צופים בעתירתם בעיקר פני עבר, ואילו המשיבים צופים בתגובתם בעיקר פני עתיד וטענותיהם מבוססות על מתכונת בידוק עתידית, שיישומה יושלם באופן מלא רק במהלך שנת 2013.

16. לכאורה, במצב דברים כזה מתעוררת השאלה האם הכרעתו של בית המשפט אמורה לצפות פני עבר או פני עתיד, וזאת בהינתן התמורה בה נתונים תהליכי הבידוק?

תשובת המשיבים לשאלה זו היא כי ככל שהעתירה עוסקת בדרכי הבידוק הקודמים אזי העתירה אינה אקטואלית עוד נוכח התמורות שכבר חלו ואלו הצפויות בה. ואילו לגבי מתכונת הבידוק העתידית העתירה מוקדמת.

לענין האפשרות שעתירה תהיה בה-בעת בלתי אקטואלית (לגבי העבר) ובלתי בשלה (לגבי שינוי עתידי) נבקש להקיש מהכרעתו של בית משפט נכבד זה בבג"צ 6556/11 יואל גליקמן נ' מפקד זרוע היבשה ואח', וכך נאמר (ההדגשה שלנו):

"לא ראינו כי עלינו ליתן פרשנות לפקודת המטכ"ל ולתחולתה בנסיבות, עניין זה נוגע בראש ובראשונה לרשויות הצבא. מכל מקום המשיבים הודיעו כי בימים אלה ממש נערכת עבודת מטה שנועדה לבחון את "מדיניות השילוב הראוי" וזו החלה עוד לפני שאירע האירוע נשוא העתירה. תכליתה של עבודת המטה, כך נמסר לנו, ללמוד מהניסיון שנצבר ביישום פקודות המטכ"ל בנושא השילוב וליתן ביטוי "למחויבות הצבא ליצור סביבת שירות הולמת לכלל המשרתים בו, מכל רבדי החברה".

עבודת המטה, כך נמסר לנו, צפויה לכלול גם המלצות בעניין שירת נשים. עבודת המטה תסתיים בשבועות הקרובים, וכפי שמציינים המשיבים תיתן ביטוי הולם לגישות השונות, מבלי לפגוע בחובת השירות של כל חלקי האוכלוסייה שומרי המצוות ובשירות של חיילות בצה"ל.

במצב דברים זה העתירה אינה אקטואלית עוד בעניין שיבוצו של העותר בקורס, ועם זאת טרם בשלה כדי שהוראות הצבא יובאו לביקורת שיפוטית.

17. המשיבים יבקשו לחדד, כי הם צופים בטיעוניהם את פני העתיד. אולם – וזה העיקר – מוקדם בנקודת הזמן הזו להעריך את מתכונת הבידוק העתידית, בה יחולו שינויים מפליגים בדרכים ובאמצעים של הבידוק, שכן טרם נצברו נתונים וניסיון בהפעלתה. בחינה מעשית כזו חשובה שכן רק בעקבותיה ניתן יהא ליתן לכל אחד מהשיקולים והאינטרסים את המשקל הסגולי המתאים לו, וכן לערוך את האיזונים הנדרשים ביניהם ואת ההתאמות הנחוצות ככל שידרשו, והכל בהסתמך על תשתית עובדתית קונקרטית ומבוססת, ולא על סמך השערות וניבוי.

בהקשר זה נציין, כי כך נהג בית משפט נכבד זה לאורך השנים במקרים בהם התבקשה ביקורת השיפוטית בסמוך לאחר הנהגתם של שינויים חדשים. לעניין זה נבקש להפנות את בית המשפט הנכבד לדברים שנאמרו בהקשרה של שינוי שיטת ההעסקה בסיעוד בבג"צ 4957/07 **אחיעזר ארגון ארצי של חברות כח אדם נ' משרד התעשייה והמסחר והתעסוקה**, וכך נאמר (ההדגשות שלנו):

מן המקובץ עולה, כי אכן העתירות מעלות שאלות ותהיות מסוימות בכל הנוגע לנוהל. עם זאת, אין זו השעה להכריע לגביהן, שכן יש להמתין ולראות כיצד ההסדר החדש יפעל בעולם המציאות.

כך גם נהג בית משפט נכבד זה בבג"צ 6433/01 אמילי פלורה נ' שר הבריאות, שלא פורסם, בנוגע לתיקונו של צו עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (סל שירותי בריאות לעובד), תשס"א-2000. וכך נאמר (ההדגשות שלנו):

עוד מבוקש בעתירה לבטל הגבלות שהוטלו על זכאותם של עובדים זרים לביטוח רפואי על פי סעיפים 3 ו-4 לצו עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (סל שירותי בריאות לעובד), תשס"א-2000. סעד זה אינו ישים לגבי העותרות משעניינן אינו נכנס לגידרו של הצו. אשר לבחינה כללית של טיב ההגבלות וסבירותן, אנו מוצאים כי עת זו מוקדמת מדי לעריכת בחינה כאמור, משהצו נכנס לתוקפו רק בימים אלה וטרם נצברו נתונים ונסיון כלשהו בהפעלת תנאיו הלכה למעשה.

ברוח זו גם הכריע בית המשפט הנכבד בבג"צ 6883/00 בקטיטה דיוה נ' שר הפנים, באומר (ההדגשות שלנו):

באת כוח המשיבים הודיעה שהמשיבים יבהירו בהנחיות את הפורום אליו יש להגיש ערעור על ידי עובדים זרים, אם יבקשו לערער, וכן תודע לכל עובד זר כזה זכותו לערער. בנוסף, כפי שהצהירה באת כוח המשיבים, ההנחיות דינן כהנחיות אשר במקרים המתאימים יהיו הגורמים המוסמכים רשאים לסטות מהן. נוכח הצהרת באת כוח המשיבים, ומתוך כוונה שההנחיות הנדונות ייבחנו בחינה מעשית במשך תקופה של מספר חודשים, חזרו בהם העותרים מהעתירה והיא נמחקת בזה, תוך שמירת העותרים על זכותם לחזור ולפנות לבית המשפט.

מגמתו המרוסנת של בית משפט נכבד זה, שלא להפעיל בקורת שיפוטית על מצב חדש שהונהג בטרם נצבר ניסיון מספיק בהפעלתו, יפה מכוח קל וחומר למקרה דנן. זאת שכן עסקינן בהליכי תמורה ושינוי המצויים בעיצומם, ובטרם יתאפשרו השלמתם ויישומם משך תקופה מסוימת שתאפשר את בחינתם במציאות, מתבקשת המסקנה כי טרם בשלה השעה להכרעה שיפוטית בהם.

18. נוסף ונציין כי בשל כך שהמשיבים אינם מאששים או מפריכים את תכניה של מתכונת הבידוק, הנוכחית או העתידית, הרי שההכרעה בעתירה יכולה להיות בעיקרה רק בנוגע לשאלה הכללית, המושגית והמפשטת.

השאלה הטעונה הכרעה, בהינתן מגבלות החיסיון, היא האם להחמיר בבדיקות הנערכות לחלק מאוכלוסיית הנוסעים, אשר בקרבה נכלל נושא הסיכון, כשמטרת הבדיקה היא איתורו של אותו נושא סיכון?

תשובת המשיבים לשאלה מופשטת זו היא חיובית, קרי אין פסול אינהרנטי בעריכת בדיקות כאלה וזאת ממכלול הטעמים שפורטו בהרחבה בתצהיר התשובה. הניתוח הקונקרטי ממילא צריך להיות בראי מכלול נסיבות הענין, אשר מצויות בעיצומו של הליך תמורה ושינוי ולכן לא בשלה העת להכריע על יסודן.

19. לאור האמור בכתב התשובה המפורט שהוגש ובתגובה משלימה זו, דין העתירה להידחות.

20. העובדות המפורטות בתגובה משלימה זו נתמכות בתצהיר של המכונה "רם".

חני אופק
סגנית בכירה
בפרקליטות המדינה

אסנת מנדל
מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה